

KMETOVALEC.

Glasiló ces. kralj. kmetijske družbe vojvodstva kranjskega.

Ureduje Gustav Pirc, tajnik družbe.

Izhaja 1. in 15. vsaki mesec. — Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo list brezplačno, a neudje plačajo s poštnino vred 2 glid. na leto. Naročila naj se pošiljajo c. kr. kmetijski družbi, ali pa dotičnim podružnicam.

Štev. 4.

V Ljubljani, 15. februarija 1886.

Leto III.

Iz kmetijske kemije.

B. Pogled v prirodino gospodinjstvo.

(Dalje.)

Zunaj teh zračnih ali zgorljivih snovi pa potrebuje rastlina še druge trde, nezgorljive redilne snovi, to so tiste, iz katerih rastlinski pepel obstoji. Te rudninske snovi se pa ne morejo same vrniti kot prej imenovane zračne snovi, nazaj v zemljo k rastlinam; te snovi grejo iz gospodarstva v zrnih, slami, mleku itd. in naše njive jih vedno bolj zgubljavajo. Če pa hočemo njive v moči obdržati, moramo odvzete snovi z gnojem zemlji povrniti.

Če ima toraj rastlina na razpolaganje potrebne zračne in rudninske redilne snovi, potem je od nje same odvisno jih pretvarjati s pomočjo toplote in svetlobe v različne rastlinske stvari. Čudovito je, kako malo zračnih in rudninskih snovi zadostuje k stvarjenju tako različnih stvari. Človek in živali ne morejo porabiti za hrano enotere snovi, oni niso v stanu iz ogljikove kisline zraka in iz gnojenga amonijaka meso in kri storiti, oni morajo svojo hrano dobiti iz tvarin, ki so že blizu tako sestavljenje kakor meso in kri. Človek in žival zamoreta se toraj hraniti le s posredovanjem rastlinstva.

Mi pa začudeno zremo na veliki krožilni tek snovi, katere v svojem teku služijo najprvo rastlinam v hrano in potem ljudem in živalim in slednjič potom gnjilobe in trhlenobe preidejo v svojo prvotno enostranost. Pri vsem tem se pa ne izgubi najmanjša drobtinica ter vedno in vedno prikloplena se vdeležuje krožilnega teka. Čudovito spremembo maloštevilnih zračnih in rudninskih snovi, vsled katere se stvarjajo tako različne oblike in stvari, pa preskrbi božja moč, ki povsod v naravi deluje in stvarja. Način njegovega delovanja zamoremo sicer opazovati, njega pa spoznati ali celó posnemati se nam pa nikdar ne bode posrečilo.

C. O zemlji, kojo obdelujemo.

Vse dela na zemlji. Če tudi gore in drevesa mirno stojijo, kakor da bi jim cel svet ne bil nič mar, so vendar sile na njih in v njih delavne, katere jih pretvarjajo in izkoristijo na prospéh družih živih stvari.

Če pogledamo v nebo kipeče vrhove naših gorá ali pa doline, katere izgledajo kot struge nekdanjih velikih rek, nehoté se nam silijo misli o prekucijah, ki

so se morale goditi pred časi na zemlji. In tako je tudi bilo. Bili so enkrat na zemlji hudi boji med ognjem in vodo in nasledek je današnja oblika površja naše zemlje.

Kolikor več časa je bilo med posameznimi dobami prekucije, toliko bolj pogosto prikazovale so se rastline in živali. Ko so bile enkrat sile, ki so zemljo pretvarjale, umirjene, obrastla se je zemlja, živali so se zaredile in Bog je vstvaril človeka. Tako danes stojimo na razvalinah tisučletij in na gomilah milijonov živih bitij, kateri so se pred nami vesesili življenja. Tiste čudovite naravine sile, katere so prej zemljo pretvarjale, so sedaj naši tihi in pridni pomagači pri obdelovanji zemlje. Te sile pretvorjajo še danes zemljo, one delajo iz puste skale rodovitno zemljo.

Nekaj kapljic vrine se v skalino razpoko in zmrzene raztegnejo se tako zeló, da kamen razpoči in se zdrobi. Tam izpirata zopet dež in rosa trdo skalo in odplavita rodovitno zemljo proč in povsod, kamor zamore seči zrak, razrušuje na tihem, da je komaj spoznati, najtrdnjše skalovje. Govorili smo uže o kisiku, silnem naravinem razruševaltji; ta obgloda najtrdnjejo skalo, če le najde snov, s katero se zamore spojiti. Kjer najde v poljskih rudninah železo, brzo naredi rijo in ker se v veliki množici kamnov železo nahaja, razpadajo kamna, ker jih rija ne more več skupaj držati.

Na drugem mestu zaraste se na skali uborni mah, ki slabo preživi svoje dni, pa on srka kot goba vlažnost in ogljikovo kislino iz zraka in te dve prične razruševati skalo. Mah odmré in zgnije, naredi črno, vlažno zemljo, katera toploto in vlažnost na-se vleče ter ogljikovo kislino razvija, ki zopet naprej ruši skalo ter pripravlja tla novim rastlinam.

Kmalu se zaseje resje, potem grmič in slednjič izraste na skali drevo. Drevesne korenine iščejo po slabi in plitvi zemlji hrane, in kjer najdejo razpoko, brzo va-njo vrinejo svoje izrastke, kateri v skali rujejo in drobijo. Voda pa odplavlja po močnih nalivih novo stvorjeno zemljo in jo nese po motnih in blatnih potokih v dolino, kjer jo naplavi. Tako nastala je zemlja naših njiv in nastaja še dandanes. Sile, katere so skozi tisučletja oglodavale gorovje in je spreminjale v rodovitno polje, namreč: toplota in mraz, voda, kisik zraka, žive rastline, ostanki rastlin in živali delujejo še vedno tiho naprej; te sile so najpridnejši pomagalki kmetom pri obdelovanji zemlje in ti kmetovalec si težko dosedaj kedaj na-nje mislil, ker niso zahtevali plačila!

Oglejmo si pa sedaj zemljo našega polja z očesom

kmetovalca, ne vprašajmo: Od kod je ta zemlja? ampak, katere ugodne in neugodne obstojne dele in svojstva ima zemlja in kaj ji je koristno za rastlinino rast.

Prvo pozornost obrniti moramo na zemljine obstojne dele, katerih je največ in kateri so važni kot hrana rastlinam. Teh obstojnih delov hočemo le na kratko omenjati.

Glina in kremenina sta glavna obstojna dela naših tál.

Glina je enakovrstna zmes iz kremenokisle galunine, nekoliko apnenca in kremenca. Gosta je, prstena, mehka, razdrobljiva, v vodi se omehča in se potem lahko oblikuje. Vse barve se najdejo na njej. Poleg svetlobarvane navadne glinice razločimo rumeno ilovico, redko prstenasto zmes iz glinice, apnenca in peska rumeno-sive barve, posebno razširjeno po dolinskem Kranjskem.

Apno obstoji iz kovine kalcijum, koja se pa v naravi nikdar sama za-se ne nahaja, ampak v spojinah s kisikom. Apnenik naših gorá je pa sestavljen iz apna in ogljikove kisline; apnenik je v navadni vodi neraztopljiv, a raztopi se v ogljikovo-kisli vodi. Če apnenik žgemo, loči se od njega ogljikova kislina in ostalo apno postane jedko.

Mavec ali gips je zmes apna in žveplene kislinske ter jako dragocen za hranitbo rastlin. Mavec raztopi se le v velikih množinah vode.

Žveplo in fosfor sta dve gorljivi tvarini, ki se v zemlji večkrat nahajata, a nikdar v veliki množini. Fosforova kislina je za rastline posebno važna.

Kali in natron sta dve kovini, spojeni s kisikom, koji dostikrat nahajamo. Kali je glavni obstojni del pepelike in solitarja, natron pa kuhinjske soli, sode itd.

Spojina kalija z ogljikovo kislino je pepelika, z solitarjevo kislino pa solitar. Kuhinjska sol obstoji z natrona in klora.

Tudi magnezijo in železo nahajamo v zemlji, katero obdelujemo.

Naša živinoreja.

Glavni pregreški pri naši govedoreji so ti: 1) da se redi premalo juncev, 2) da se slabe krave puščajo za pleme, 3) da se prezgodaj gonijo k juncu.

Hočeš li govedorejo povzdigniti na višo stopinjo, vravnati moraš najpoprej primerno rejo plemenih juncev. Gledé tega je pri nas še zelo slaba: redke prav so občine, kjer je ta zadeva pametno vravnana. O potrebi dobrih juncev pač ni treba veliko govoriti: vsak umen kmetovalec mora sprevideti, da ni vse eno, ali dober junec vcepi svoje dobre lastnosti teletom vbrejenih krav, ali pa slab junec svoje slabosti. Ena slaba krava stori v enem letu le eno samo slabotno tele; po enem slabem juncu podeduje v enem samem letu kakih 80 ali tudi še več telet slabe junceve lastnosti.

Ni vsak junec za pleme; izbere naj se le po razumnem pretehtovanju izvedenih mož. Posebno napačno ravna v takih krajih, kjer prepuščajo rejo junca tistemu, izmed občincev, kateri najmanj tirja za pripušcanje. Tak človek bo skrbel gotovo le za to, da si junca dober kup pridobi in brez velikih stroškov preredi. V takih okolištinah junci ne bodo zadostovali niti najzmernejšim tirjatvam.

Druga napaka je ta, da se skoro povsod premalo juncev redi. Nič bolj ne škoduje juncu, ko prepogostna poraba. Vsled tega pa junec oslabi in neporaben po-

stane, krave ostanejo pogosto jalove ali pa imajo slabotna teleta. Po naših hribih, kakor sploh po takih krajih, kjer gonijo živino na planine, se stori večina telet od januarija do marca meseca; krave se po tem takem brejijo večidel od aprila do junija: v tem času toraj imajo junci mnogo opraviti. Pri takih okolištinah bi se moral držati en junec na vsakih 60 do 70 krav, le ondi, kjer se krave brejijo skozi celo leto, zna zadostovati en junec tudi za 80—100 krav. Zgodi se pa včasih, da redé za 150—200 ali še več krav le enega samega junca. Kaj dobrega se mora od tega pričakovati!

Praša se, kako bi se dalo tem napakam v okolištinah priti? Zastran tega moram naše živinorejce zavriniti pa Švico: tam je reja plemenih bikov prav primerno vravnana po postavah. Enaka postavna vredba bi bila tudi pri nas potrebna. Ta zadeva je toliko važna, da se sme po vsej pravici priporočati v premislek postavodajalnim skupščinam: deželnemu in državnemu zboru. Ne bode toraj brez koristi, ako važniše točke dotičnih švajcarskih postav omenim:

1. V občinah, ki redé 60—80 krav, se mora rediti en junec, kjer je 80—150 krav, dva junca, in dalje za vsakih 100 krav pa še eden. Take občine, ki nimajo 80 krav, se lahko pridružijo sosednim obččinam, ali gledé števila se morajo ravnati po omenjeni postavi.

2. Biki morajo biti kakega boljšega švicarskega plemena, ali vsaj njihov v Švajci izrejeni zaplod po prvem vskrižnem spojanju. Občine smejo rediti le take junce, ki nimajo manj ko 12 mesecev, in ne več ko dve leti in pol.

3. Vsako leto pripeljejo bike v glavna okrajna mesta vsacega kantona na ogled; pripeljati se morajo vsi plemenjaki. Od vlade izvoljen odbor kakih 3—5 izvedencev (umnih kmetovalcev in živinskih zdravnikov) preiskuje razstavljene bike, ali so dobri za plemenjenje, in ali zadostujejo postavnim tirjatvam. Juncem, ki so za to, vzgejo nekakošno znamenje v rog; nesposobni pa se zvržejo in zaznamvajo za nesposobne. Zvrženi junci se pod oestro kaznijo ne smejo rabiti za občinske plemenjake. Ako se je plemenji bik kake občine zvrzel, ali pa če je preiskovanje doneslo, da je v kaki občini prekljohno število plemenjakov, se mora zvrženi junec v 4 tednih z drugim sposobnim nadomestiti, in število manjkajočih bikov dopolniti, ter enemu udu preglednega odbora pripeljati v predlog.

4. Z omenjenim pregledovanjem plemenih juncev je navadno združena tudi razdelitev daril za najboljše plemenjake, pogostoma tudi za krave in vole. Obdarjeni junci se 7 mesecev ne smejo prodati brez vladnega dovoljenja. Ako bi okoliščine tako nanesle, da bi se tak plemenjak moral zaklati ali skopiti, se mora prej dobiti privoljenje vsaj enega uda preglednega odbora.

Te so glavne določbe, katere nahajamo v švicarskih postavah. Kdor kako teh naredeb prestopi, zapade velikim denarnim kaznim.

Na Virtemberškem, kjer govedoreja stoji na visoki stopinji, so se tudi dobro obnesle postavne naredbe gledé reje plemenjakov. Ondi se tudi nahaja v vsakem okraju odbor, sestavljen iz enega živinozdravnika in enega umnega kmetovalca. Ta odbor mora nadzorovati bikorejo, mora vsaj enkrat na leto prehoditi vse vasi svojega okraja in pregledati v kakem stanu, da je ondi bikoreja. Pri tej priložnosti mora odbor gledati na to, ali so izbrani junci primernejši govejim plemenom ondotnega kraja, ali so biki taki in ali se redé v tolikem številu, kakor postava veleva.

Glavne točke teh postav pa so te, da mora plemenjak imeti vsaj 1½ leto in ne čez 6 let, da se mora rediti en močan bik za 70—100 krav; le v takih občinah, ki redé 400 ali več krav, se sme rajtati do 120 krav na enega junca.

Dalje mora se skrbeti za prostoren, dovolj visok in zračen hlev. Zraven hleva mora biti ograjeno, ravno skakališče, ki ne sme biti na očitnih, javnih prostorih. Po tem prostoru se junec lahko včasih sprehaja, ker ne sme za čedo na pašo. Odbor mora tudi preiskovati, ali je gleštanje in krmenje juncev primerno in ali ne daje tirjanje pojnine (plačila za skakanje) prilžnosti kakim pritožbam.

Zraven postavnih določeb podpirajo tudi kmetijske družbe prav izdatno vspešen razvitek govedoreje; one namreč skrbé, da se izberó najpripravniša plemena, da se izpolnijo pogoji dobre bikoreje; one pospešujejo spodrejo mladih juncev z razpisovanjem daril, s tem, da pomagajo lastnikom za dober prodaj, konečno s tem, da včasih same nakupijo junce zlahkih plemen ali pa da kupovalce denarno podpirajo.

Pa tudi brez enakih postav, kakoršne imajo razen Švice in Virtemberške še mnoge druge dežele, se dá gleštanje juncev primerno vravnati, samo da ne manjka dobre volje in prave razumnosti. Ali pa mar po naših planinah res ni takih mož, ki imajo dovolj dobre volje in potrebne vednosti, zraven tega tudi dovolj veljave pri soobčanah, dovolj moči jih spodbuditi k združenemu delovanju?

Izvolijo naj se dalje le junci od dobromolznih krav: stara skušnja namreč uči, da se tudi po juncih podeduje dobrota in obilnost mleka. Junci naj bodo lepo zraščeni, močni v zadnjem ne pretežki v sprednjem koncu; junci, ki so spredaj težki, zadej pa tenki, šibki, ne morejo pri skakanji teže svojega trupla vzdržati na zadnjih nogah in krave lahko na tla polomijo. Velikost in teža bikov mora biti primerna velikosti krav. V občinah, ki potrebujejo po več bikov, storijo najbolje, če redé ob istem času biko razne starosti, razne velikosti.

Nekateri živinorejci štejejo široko čelo za poglavitno znamenje dobrega junca. To pa ni res. Od takih juncev dobijo tudi teleta široke glave; zavoljo tega se težavno storijo in krave pri tem trpé. Nikar naj se tedaj ne izbirajo junci s preširokim čelom.

Gleda naj se posebno na čedne kosti, ohlavitno, tenko kožo, mehko dlako, široke prsi, širok križ, raven, širok hrbet, na to da so rebra lepo zbočena in otočena in koncema tudi na to, da je junec mirnega obnašanja.

Pa tudi pri izbiranju krav in telet ki jih puščajo za rejo, kmetovalci prelahkomiselno ravnaajo. Pri kupovanji se dajo pogosto zapeljati od zunanosti živine, od barve. ter gledajo premalo na znamenja, ki razodevajo, katerega plemena da je živina, ki kažejo, ali je dobra za mleko ali ne. Še manje pa oskrbijo, kedar doma puščajo teleta za rejo; večidel le naključna odloči, katero tele naj ostane za rejo, in katero naj gre v mesnico. Kakor pri izbiranju juncev se mora tudi tukaj dobro paziti, da se pusté le teleta od dobrih krav, ker le taka bodo s časom obilno dobrega mleka dajala. Če kdo doma spodreja živino, mu bo polovica kravic, ki se mu storijo, vselej zadostovala za rejo; brez težave tedaj more izbrati telice od boljših krav, ki jih ima v hlevu. Lastniku petnajstih krav, na pr. se stori na leto vsaj 12 mladičev. Med temi bo podprek 6 kravic 6 junčičev. Ako vsako leto polovico teh telic pusti za rejo, lahko vsako leto tri starše, slabšeje krave odvrže.

Tretja napaka je ta, da se junice premlade gonijo k juncu. Da bi se junic dolgo brez prida ne redilo,

da bi zgodaj teleta in mleko od njih imeli, gonijo junice zelo prezgodaj, včasih uže v prvem letu. Skušnja, dolga skušnja pa uči, kako da je škodljivo tako ravnanje. Ako se premlada, nerazvita junica (naše junice so pa večidel take, ker se jim premlado klade) vbreji, to škoduje v dvojnem oziru: junica sama v rasti zaostane, ker piča služi zdaj v živež mladiču, ki ga v sebi nosi, pozneje se pa v mleko predeluje; od druge strani so pa teleta od nedoraslih junic majhna, slabotna in se lepo ne razvijajo. Le od močnih, dobro razvitih krav in junic se smejo pričakovati teleta, ki se bodo lepo razvijala. Naša goveja plemena se razvijajo počasno; ni toraj prav, če se gonijo pred spolnjenim drugim letom; le junice takih plemen, ki hitreje rastejo, se smejo goniti uže v 1½, ali v 1¾ letu.

Tudi junec naj se ne rabi, dokler nima 1½ leta, sicer se bodo pokazali gledé njegove rasti, kakor tudi na zarojenih teletih isti škodljivi nasledki, kakoršni pri junicah, ki se premlade plemenijo.

Toda napake pri plemenjenji niso edine krive nepovoljnega zaostanka naše živinoreje; tudi gleštanje naše živine se mora grajati, posebno v planinah, o čemur v drugem članku hočemo govoriti.

Kmetijske novice in izkušnje.

Snaženje konj.

Skoraj vsi grajščaki naročajo hlapcem, da jim konje pri jutranjem krmiljenji temeljito očedijo s štriglom in krtačo. Predpišejo trikratno drganje konja s krtačo zaporedom in sedaj misli marsikateri oskrbnik, da je Bog vedi kako dobro vprežni konj preskrbljen. Toda ne pomislijo, da je še v kljub temu mnogo nesnage na konji, katera se ima tugi odstraniti. Zopet nekateri drugi kmetovalci mislijo, da dobro polaganje konjem tudi pomaga ter jih vsled tega ni treba tako pogosto snažiti. Zato opravljajo vse snaženje konj zelo površno. Kar storijo ti premalo, to delajo drugi preveč.

Prestrogi so pri snaženji konj, nepotrebno živali mučijo in tudi pouzročijo, da se hitreje sprehladijo. V resnici delajo tako, ker mislijo, da dobro snaženje je polovica krmiljenja. Sploh prepogosto in presitno snaženje konj tem nikakor ni na zdravje, ne na snago. Tudi nasvetovano večerno snaženje ni koristno, ker je zjutraj veदार zopet potrebno. Dosedanje izkušnje priporočajo sledeče: vsako jutro je treba konje z dobro krtačo temeljito pokrtačiti in štrigelj le malo rabiti, zvečer po opravljenem delu pa je najbolje, če jih s slamo trdno obriblem, zlasti po nogah in trebuhu.

Vsaki dan je treba enkrat grivo in rep s snažno vodo oprati. Kopita moramo po vsakem delu, ko so se ohladila, zmiti z vodo in v jutru pred upreganjem snažiti. Mazanje večkratno z mastjo ni potrebno, časih je celo škodljivo. Grivo in rep pa vsaki dan izčeslajo in poleti naj konje v vodi kopajo kolikrat le mogoče.

Ne obrezovati spomladi živih mej!

Navada je, da ljudje spomladi, večkrat še celo o kresu, obrezujejo žive meje belega trnja in druge, brez pomisleka, da s tem obrezovanjem pokončujejo koristnim tičem potrebna gnjezdica, kjer starke mlade imajo. Vlada v Kasselu na Nemškem je zategadelj s posebno postavo to napako prepovedala in ukazuje, da se žive meje smejo le obrezovati od 1. okt. do 1. sušca. Če imajo drugod celo postavo za pravi čas obrezovanja mej, je to pač očitno dokaz, da ni vse eno, kedaj se obrezujejo žive meje.

Da leseni koli v zemlji ne gnjijo,

naj se jame, v katere se vtaknejo koli, napolnijo z mešanico iz 2 delov premogovega pepela in 1 dela ugašenega apna. Tudi premogov pepel ali ugašeno apno samo varuje uže les gnjilobe. V gornji Avstriji rabijo to sredstvo uže nad 30 let z najboljšim vspehom.

Kako se mlade krave privadijo, da se dajo rade molzti?

Gotovo sredstvo je to, da se mladim kravam, katere so po teletenji večidel zeló občutljive na vimenu, vime z vodo, v kateri je kuhinjska sol raztopljena, namaže. Krava neki ne brca potem nič več.

Zoper volka v lesu (Hausschwamm) je petrolej dober pomoček.

Treba je s petrolejem les namazati, da se ga navleče in napije. Nevarne volkove glive so kmalu pokončane.

Deželna komisija o zadevah trtne uši

imela je v ponedeljek 24. januarija t. l. svojo prvo sejo. Predsedoval je gospod deželni predsednik baron Winkler, navzoči so pa bili gospod vladni svetnik A. Globočnik kot vladni referent v zadevah trtne uši, gospod dr. Vošnjak kot zastopnik deželnega odbora, gospod tajnik Gustav Pirc kot zastopnik c. k. kmetijske družbe, gosp. dr. Mencinger kot zastopnik iz vrste vinarjev, in gosp. Reichel, vodja preiskovalne komisije na Dolenjskem. Član deželne komisije gospod vodja R. Dolenc bil je vsled družbinskih razmer zadržan se seje udeležiti.

Komisija storila je sledeče ukrepe oziroma sklenila na više mesto predlagati:

1. Komisija izreče, da uvidi, da je zasajenje vinogradov z ameriškimi trtami edino sredstvo zoper trtno uš.

2. Napravi naj se kolikor mogoče velika trtnica za izgojevanje primernih ameriških trt.

3. Komisija spozna za umestno, da vlada preskrbi brezplačno potrebne trte ter da prevzame 50% stroškov obdelovanja trtnice.

4. Vodstvo vseh nasadov naj se izroči vinarski šoli, ki se ustanovi v Novem mestu.

5. Predsedniki dolenjskih lokalnih komisij naj pridejo pogledat delovanje pri preiskovanju vinogradov, za kar se jim odmeri primerna odškodnina.

6. K novi ministerski naredbi zarad trtne uši pristavi naj se tudi naredba, s katero se na novo zasajeni ameriškimi vinogradi obvarujejo pred eksekucijo.

7. Ustanové naj se premije za nove ameriške nasade.

8. Uredi naj se poduk v cepljenju domačih trt na ameriške podlage.

Dobro seme za prihodnjo spomlad

je dobiti pri C. Rambouseku v Zborowu pri Forbesu na Českem. Ta gospod, ki je dopisujoči član c. k. kmetijske družbe na Kranjskem, peča se izključljivo le s pridelovanjem semena. Gospod Rambousek je kmetijski družbi uže večkrat brezplačno prepustil svoja semena, katera so se tu pri nas vedno vrlo obnesla; ravno tako je tudi za letošnjo spomlad nekaj novih semen obljubil. Posebno se omenjeni gospod

peča s pridelovanjem žitnega semena in krompirja. Ker so njegove cene zeló nizke, blago pa izvestno dobro, priporočamo našim bralcem to semensko tvrdko. Naslov je: Samenzuchtstation des C. Rambousek in Zborow bei Forbes in Böhmen.

Imenik udov c. k. kmetijske družbe kranjske.

Podružnica v Kranji.

Gg. Pirc M., predstojnik, Burger A., Burger J., Črnuvec Fr., Debeljak J., Dočkal F., Globočnik E., Golobič A., Hafnar M., Ješe P., Keržič J., Klemen A., Krener A., Kuralt Fr., baron Lazarini H., Majdič V., Matajč L., Mežnar A., Mrak J., Omerza Fr., Pavlin A., Preželj M., Robič S., Rozman L., Rozman Fr., Sajovic F., Šavnik K., Šifrer Fr., Vavken A., Zupanec J.

Podružnica v Ratečah.

Gg. vitez pl. Gutmannsthal L., predstojnik, Bervar A., Ivančič Fr., Löwenfeld M., Pavlič A., Pintar M., Povše P., Požar A., Plaser J., Ramovš A., Rodič J., Scheyer M., Wetz J.

Podružnica v Boštanji.

Gg. Planinc A., predstojnik, Ažman S., Berce J., Buhotinski P., Dermelj A., Mayer pl. Melnhof Fr., dr. Mauer G., Papež J., Rojic P., Zöhrer H.

Tržne cene.

V Kranji, 8. februarja 1886.

Na današnji trg je došlo 81 glav goveje živine in 32 prešičev.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hektol.	6 82	Ajda, hektol.	4 35
Rež. "	5 20	Slama, 100 kil	2 15
Oves "	3 25	Seno, " " "	2 85
Turšica "	5 69	Špeh, fr. kila "	— 50
Ječmen "	4 80	Živi prešiči, kila	— 37

V Ljubljani, 13. februarja 1885.

Povprečna cena.

	Trg gl. kr.	Magaz. gl. kr.		Trg gl. kr.	Magaz. gl. kr.
Pšenica, hektol.	6 05	7 22	Sur. maslo, kila	— 84	—
Rež " "	5 36	5 83	Jajca, jedno	— 3	—
Ječmen " "	4 39	4 77	Mleko, liter	— 8	—
Oves " "	3 25	3 13	Gov. meso, kila	— 64	—
Soršica " "	—	6 37	Telečje meso, " "	— 68	—
Ajda " "	4 06	4 90	Prešič. meso, " "	— 54	—
Proso " "	5 06	5 30	Koštrun " "	— 34	—
Koruza " "	4 87	5 23	Kuretina, jedna	— 42	—
Krompir, 100 kil	3 57	—	Golobje, jeden	— 17	—
Leča, hektoliter	8	—	Seno, 100 kil	1 60	—
Grah " "	8	—	Slama, " " "	1 51	—
Fižol " "	8 50	—	Drva, trde, sež. . . .	7 60	—
Gov. mast, kila	94	—	" mehke, "	5 20	—
Svinska mast " "	— 82	—	Vino, rud., 100 l. . . .	— 24	—
Špeh, fr. " "	— 56	—	" belo, "	— 20	—
" prek. " "	— 72	—			